

Bibliai héber C1 írásbeli nyelvvizsga Fordítás, szövegértés javítókulcs

1. Tóra: jogi szöveg (5Mózes/Deuteronomium 24:1–4)

(6 p.)

1 כִּי־יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה וּבָעָלָהּ וְהָיָה אִם־לֹא תִמְצָא־תָן בְּעֵינָיו כִּי־מָצָא בָּהּ עֲרוּת דָּבָר וְכָתַב לָהּ סֵפֶר פְּרִי־תֹת וְנָתַן בְּיָדָהּ וּשְׁלָחָהּ מִבֵּיתוֹ: 2 וַיֵּצֵאָה מִבֵּיתוֹ וְהִלְכָה וְהָיְתָה לְאִישׁ־אַחֵר: 3 וּשְׁנֵאָה הָאִישׁ הָאֲחֵרוֹן וְכָתַב לָהּ סֵפֶר פְּרִי־תֹת וְנָתַן בְּיָדָהּ וּשְׁלָחָהּ מִבֵּיתוֹ אֹ כִי יָמוּת הָאִישׁ הָאֲחֵרוֹן אֲשֶׁר־לָקְחָהּ לוֹ לְאִשָּׁה: 4 לֹא־יִוָּכַל בְּעָלָהּ הָרִאשׁוֹן אֲשֶׁר־שָׁלְחָהּ לָשׁוּב לְקַחָהּ לְהָיִית לוֹ לְאִשָּׁה אַחֵרִי אֲשֶׁר הִטְמָאָה כִּי־תוֹעֵבָה הוּא לִפְנֵי יְהוָה וְלֹא תִחַטְּיֵא אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָּךְ נִחְלָה:

IMIT

1. Ha valaki feleséget vesz magának és férjévé lesz, akkor lesz, ha nem talál az kegyet szemeiben, mert talált rajta valami szemérmetlen dolgot és ír neki válólevelet, kezébe adja és elküldi házából – 2. az elmegy házából és megy és más férfiúé lesz, 3. de meggyűlöli őt az utóbbi férfi és ír neki válólevelet, kezébe adja és elküldi házából vagy ha meghal az utóbbi férfi, aki elvette feleségül: 4. nem szabad az első férjének, aki elküldte, visszavennie, hogy felesége legyen neki, miután megfertőztetett, mert utálat az az Örökkévaló színe előtt; és ne vidd vétekre az országot, melyet az Örökkévaló, a te Istened ad neked örökségül.

RÚF

¹Ha valaki feleségül vesz egy lányt, és a férje lesz, de később nem találja kedvére valónak, mert valami ellenszenveset talál benne, akkor írjon válólevelet, adja azt az asszony kezébe, és úgy bocsássa el a házától. ²Ha az elmegy a házától, majd hozzámegy feleségül valaki máshoz, ³de a második férje is meggyűlöli, válólevelet ír neki, a kezébe adja, és elbocsátja a házától, vagy ha meghal a második férj, aki feleségül vette, ⁴akkor az első férje, aki elbocsátotta, nem veheti újra feleségül, mert az ő számára tisztátalanná vált az asszony. Utálatos dolog az ilyen az ÚR előtt. Ne kövess el ilyen vétket azon a földön, amelyet Istened, az ÚR ad neked örökségül!

SZIT

¹Tegyük föl, hogy valaki feleséget vesz, együtt hál vele, de aztán nem talál tetszésre nála az asszony, mert valami taszítót fedez föl rajta. Válólevelet ír hát neki, kezébe adja, és elbocsátja házából. ²El is hagyja házát, s hozzámegy egy másik emberhez. ³A másik ember azonban szintén elfordul tőle, válólevelet ír, kezébe adja, s elküldi házából. (Vagy meghal az a második ember, aki feleségül vette.) ⁴Ilyenkor az első ember, aki elbocsátotta, nem veheti el újra feleségül, mert tisztátalanná lett. Ez utálat tárgya volna az Úr, a te Istened szemében, s nem szabad a földet, amelyet az Úr, a te Istened ad neked örökségül, bűnnel terhelned.

2. Korai próféták: elbeszélő szemelvény (1Királyok 19:11–14)

(6 p.)

11 וַיֹּאמֶר צָא וְעַמְדַתְּ בְּהָרִים לִפְנֵי יְהוָה וְהִגַּה יְהוָה עֲבָר וְרוּחַ גְּדוּלָּה וְחֹזֶק מְפָרֵק הַרִים וּמִשְׁבַּר סְלַעִים לִפְנֵי יְהוָה לֹא בָרוּחַ יְהוָה וְאֶחָד הָרוּחַ רָעַשׁ לֹא בְרֵעַשׁ יְהוָה: 12 וְאַחַר הָרַעַשׁ אֵשׁ לֹא בָאֵשׁ יְהוָה וְאַחַר הָאֵשׁ קוֹל דְּמָמָה דְּקָה: 13 וַיְהִי אִי כִשְׁמַע אֱלֹהֵיו וַיִּלָּט פָּנָיו בְּאַדְרָתָו וַיֵּצֵא וַיַּעֲמֵד פֶּתַח הַמְּעָרָה וְהִגַּה אֵלָיו קוֹל וַיֹּאמֶר מַה־לְּךָ פֶּה אֱלֹהֵיו: 14 וַיֹּאמֶר קָנָא קָנָאתִי לַיהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת כִּי־עָזְבוּ בְרִיתִי בְּגִי: שְׂרָאֵל אֶת־מִזְבְּחֵיהֶם הָרְסוּ וְאֶת־נְבִיאֵיהֶם הָרְגוּ בְּחָרֵב וְאֶת־רַב אֲנִי לְבַדִּי וַיִּבְקְשׂוּ אֶת־נַפְשִׁי לְמַחְתָּה:

IMIT

11. És mondta: Menj ki, állj a hegyen az Örökkévaló előtt! És íme az Örökkévaló arra vonul: nagy és erős szél, hegyeket bontó és sziklákat tördelő, az Örökkévaló előtt – nem a szélben az Örökkévaló. És a szél után földrengés – nem a földrengésben az Örökkévaló. **12.** És a földrengés után tűz – nem a tűzben az Örökkévaló. És a tűz után halk suttogás hangja. **13.** És volt, amint ezt hallotta Élijáhú, eltakarta arcát köpenyével, kiment és odaállt a barlang bejáratára; és íme, hang szólt hozzá és mondta: Mi dolgod itt, Élijáhú? **14.** Mondta: Buzgólkodva buzgólkodtam az Örökkévalóért, a seregek Istenéért, mert elhagyták szövetségedet Izraél fiai, oltáraidat lerombolták és prófétáidat megölték a karddal; én egyedül maradtam meg, de életemre törtek, hogy elvegyék.

RÚF

¹¹Az ÚR ezt mondta: Gyere ki, és állj a hegyre az ÚR színe elé! És amikor elvonult az ÚR, nagy és erős szél szaggatta a hegyeket, és tördelte a sziklákat az ÚR előtt; de az ÚR nem volt ott a szélben. A szél után földrengés következett; de az ÚR nem volt ott a földrengésben. ¹²A földrengés után tűz támadt; de az ÚR nem volt ott a tűzben. A tűz után halk és szelíd hang hallatszott. ¹³Amikor Illés ezt meghallotta, palástjával eltakarta az arcát, kiment, és megállt a barlang bejáratánál. Egy hang pedig így szólt hozzá: Mit csinálsz itt, Illés? ¹⁴Ő így felelt: Sokat buzgólkodtam az ÚRért, a Seregek Istenéért, mert Izraél fiai elhagyták szövetségedet, lerombolták oltáraidat, prófétáidat pedig fegyverrel ölték meg. Egyedül én maradtam meg, de az én életemet is el akarják venni.

SZIT

¹¹Az Úr erre azt mondta: „Menj, és a hegyen járulj az Úr színe elé!” S lám, az Úr elvonult arra. Hegyeket tépő, sziklákat sodró, hatalmas szélvész haladt az Úr előtt, de az Úr nem volt a földrengésben. ¹²A földrengés után tűz következett, de az Úr nem volt a tűzben. A tüzet enyhe szellő kísérte. ¹³Amikor Illés észrevette, befödte arcát köntösével, kiment, és a barlang szája elé állt. Egy hang megszólította, ezekkel a szavakkal: „Mit csinálsz itt, Illés?” ¹⁴Azt felelte: „Emészt a buzgalom az Úrért, a Seregek Istenéért. Mert Izrael fiai elhagytak, oltáraidat lerombolták, prófétáidat meg kardélre hányták, és most nekem is az életemre törnek.”

3. Kései próféták: költői/prófétai szöveg (Habakkuk 1:5–11)

(8 p.)

5 רָאוּ בְּגוֹיִם וְהִבִּיטוּ וְהִתְמַהוּ וְהִתְמַהוּ כִּי־פָעַל פִּי־פָעַל בְּיַמְיָכֶם לֹא תֵאֱמָיְנוּ כִּי יִסְפָּר: 6 כִּי־הִנְנִי מִקִּיַּם אֶת־הַכַּפְשֵׁדִים הַגּוֹי הַמָּר וְהַנְּמַקֵּר הַהוֹלֵךְ לְמִרְחֵבֵי־אָרֶץ לְרֵשֶׁת מִשְׁפָּנוֹת לֹא־לוֹ: 7 אֲלֵם וְנֹרָא הוּא מִמֶּנּוּ מִשְׁפָּטוֹ וּשְׂאֵתוֹ יֵצֵא: 8 וְקָלוּ מִגְּמָרִים סוּסָיו וְחֻדוֹ מִזְּאֲבֵי עֵרֶב וּפְשׁוֹ פָּרְשָׁיו וּפְרָשָׁיו מִרְחֹק יָבֹאוּ יִלְכְּפוּ כְּנֶשֶׁר חָזַק לְאֶקוֹל: 9 כִּלְהֵל לְחֻמָּס יָבֹוא מִגַּמַּת פְּנִיָהֶם קָדִימָה וַיֵּאָסֶף פְּחוֹל שָׁבִי: 10 וְהוּא בְּמַלְכִים יִתְקַלֵּם וְרוֹזְנִים מִשְׁתַּח לֹו הוּא לְכָל־מְבַצֵּר יִשְׁתַּח וַיִּצְבֹּר עֶפֶר וַיִּלְכְּדָהּ: 11 אֲזַי חָלַף רוּחַ וַיִּעֲבֹר וְאֲשָׁם זֶו כָּחוּ לְאֱלֹהָיו:

IMIT

5. Nézzetek szét a nemzetek közt és tekintsetek és ámuljatok, bámuljatok, mert cselekvést cselekszik napjaitokban; nem hinnétek, ha elbeszelnék. 6. Mert íme támasztom a kaldeusokat, amaz epés és sebes nemzetet, mely elmegy a földnek tágasságaira, hogy elfoglaljon lakóhelyeket, nem az övéit. 7. Rettenetes és félelmetes ő; tőle származik ítélete és fensége. 8. Gyorsabbak párducoknál lovai, hevesebbek az esti farkasoknál, és vágtatnak lovasai, lovasai pedig messziről jönnek, repülnek mint a sas, mely a falásra siet. 9. Mindnyája erőszakra jön; arcukkal kelet felé törekednek, összeszedett foglyot mint a fővényt. 10. És ő királyokat csúfol ki és fejedelmek nevetség neki; ő minden erősségen nevet, felhalmozott port és bevette. 11. Akkor túlhaladt a szellem és túlcsapongott és bűnbe esett, s kinek ereje istenévé vált.

RÚF

⁵Nézzétek a népeket és lássátok, ámulva csodálkozzatok, mert olyan dolgot viszek véghez napjaitokban, amit nem is hinnétek, ha elbeszelnék! ⁶Mert most útnak indítom a káldeusokat, ezt a kegyetlen és szilaj népet. Bejárja a széles földet, birtokba veszi mások hajlékait. ⁷Rettenetes, félelmetes ez a nép, önmaga szabja meg törvényét és méltóságát. ⁸Lovai gyorsabbak a párducoknál, és vadabbak a pusztai farkasoknál, vágtatnak lovasai. Noha messziről jönnek lovasai, repülnek, mint a zsákmányra lecsapó sasok. ⁹Erőszakos szándékkal érkeznek mindnyájan, arcuk csak előre néz, annyi foglyot ejtenek, mint a fővény. ¹⁰Csúfot úz a királyokból, kineveti a hatalmasokat. Nevet az erődítményeken, sáncot emel a földből, és elfoglalja őket. ¹¹Azután mást gondol, és továbbmegy. Vétkes ő, mert a saját erejét isteníti.

SZIT

⁵Tekintsetek a népekre és lássátok, ámuljatok és csodálkozzatok: mert olyan dolgot viszek majd végbe napjaitokban, hogy el sem hinnétek, ha elbeszelnék. ⁶Lám, idehozom a káldeusokat, ezt a vad és kegyetlen nemzetet, amely messze földeket bejár, hogy elfoglalja mások hajlékát. ⁷Borzalmas és rettenetes nép, ereje szab neki törvényt és hatalmat. ⁸Lovai gyorsabbak a párducnál, mérgesebbek az esti farkasnál. Lovasai özönlenek, lovasai messziről jönnek, repülnek, mint a sas, amely lecsap a zsákmányra. ⁹Fosztogatni jön valamennyi, izzik az arcuk, mint a keleti szél, annyi rabot ejtenek, mint a fővény. ¹⁰Ez a nép gúnyt úz a királyokból, a fejedelmeket nevetségessé teszi; fittyet hány minden erődre, töltést emel és beveszi őket. ¹¹Aztán megfordul, és elvonul, mint a szélvész. Bűnös, akinek az ereje az istene!

4. Írások: költői szöveg (Zsoltárok 68:7–14 [8–15])

(10 p.)

- 7 אֱלֹהִים בַּצְּאֹתָהּ לִפְנֵי עַמִּי בַּצְּעָדָהּ בִּישִׁמּוֹן סֵלָה:
8 אֶרֶץ רַעֲשָׁה | אֶרֶץ־שָׁמַיִם נִטְפָּן מִפְּנֵי אֱלֹהִים יְהוָה סִינַי מִפְּנֵי אֱלֹהִים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל:
9 גַּשְׁם גְּדֻבּוֹת תִּגְיֶיךָ אֱלֹהִים נִחַלְתָּךְ וְנִלְאַה אֶתְּהָ כּוֹנְנֹתָהּ:
10 חִיְתָהּ יִשְׁבוּ־בָהּ תִּכְיֶין בְּטוֹבָתָהּ לְעֵנֵי אֱלֹהִים:
11 אֲדַגֵּי יִתֵּן־אֱמָר הַמְּבֹשְׂרוֹת צָבָא רַב:
12 מִלְכֵי צָבָאוֹת יִדְּוֹן יִדְּוֹן וּנְוֹת־בַּיִת תִּחַלֵּק שְׁלָל:
13 אִם־תִּשְׁכַּבוּן בֵּין שְׁפָתַיִם כַּנְּפֵי יוֹנָה נִחַפָּה בַּכֶּסֶף וְאֶבְרוֹתֶיהָ בִּירְקָרָק חֲרוּץ:
14 בְּפָרֶשׁ שְׂדֵי מְלָכִים בָּהּ תִּשְׁלַג בְּצַלְמוֹן:

IMIT

8. Isten! mikor elindultál néped előtt, mikor lépdeltél a sivatagon – Széla – **9.** a föld megrendült, az egek is csepegték Isten előtt, ez a Színáj Isten, Izrael Istene előtt. **10.** Esőt bőviben permetezettetsz, Isten; birtokodat, a lankadat, te szilárdítod meg. **11.** Csapatod letelepedett benne, elkészítet az jószágokban a szegénynek, oh Isten. **12.** Az Úr szöveget ad, a hirhozók nagy seregben vannak: **13.** Seregek királyai bolyongnak, bolyongnak, s a háznak aszszonya osztja a zsákmányt. **14.** Avagy feküdnétek az aklok között? Galambnak szárnyai ezüsttel borítvák és szárnytollai zöldes arannyal. **15.** Mikor a Mindenható szétszórta benne a királyokat, hófehéres volt a Czalmónon.

RÚF

⁸Ó, Isten, amikor elindultál néped előtt, amikor vonultál a sivatagban, (Széla) ⁹rengett a föld, csepegett az ég is Isten színe előtt, még a Sínai is, az Istennek, Izrael Istenének színe előtt. ¹⁰Bőven adtál esőt örökségedre, ó, Isten, és a fáradtat megerősítetted. ¹¹Ott lakik nyájad, és jóvoltodból gondoskods az elesetről, Istenem! ¹²Az Úr ezt a kijelentést adja az örömhírt vivő nők nagy seregének: ¹³A seregek királyai hanyatt-homlok menekülnek, a palota terén pedig zsákmányt osztanak. ¹⁴Ha a felszerelést őrzitek is, ezüstszárnyú galambot kaptok, aranyos zöld tollakkal. ¹⁵Amikor a Mindenható szétszórja a királyokat, fehér lesz a Calmón, mint a hó.

SZIT

⁸Istenünk, te néped előtt vonultál, amikor a pusztában áthaladtál: ⁹megremegett akkor a föld, Isten színe előtt szétfolytak az egek, Istennek, Izrael Istenének színe előtt. ¹⁰Örökségednek bő esőt adtál, Istenünk, amikor elgyengült, erőre kapattad. ¹¹Itt adtál nyájadnak, Istenünk, hazát, jószágokban szereztet azt a szegénynek. ¹²Az Úr üzenetet bíz a hírvivőkre: ¹²„A Mindenható elűzött ¹²hatalmas sereget.” ¹³Királyok menekülnek, seregek futottak, a ház szépe zsákmányt osztott. ¹⁴Amikor ott táboroztak a karámok között, a galamb szárnyát ezüsttel rakták ki, zöldellő arany csillogott szárnyain. ¹⁵Ékszerük, mint hó a Calmonon.